

Ordu ve Jandarmaya mensup subaylarla eratın ve vesair binek hakkı olanların kendi malı bineklerinin ve Orduya alınan ahali nakliye vasıtalarının ödenmesine dair olan Kanunun 4657 sayılı Kanunla değiştirilen 4 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında Kanun tasarısı ve Millî Savunma, İçişleri ve Bütçe Komisyonları raporları (1/103)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71 - 610, 6/3017

21 . XII . 1946

Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Ordu ve Jandarmaya mensup subaylarla eratın vesair binek hakkı olanların kendi malı bineklerinin ve Orduya alınan ahali nakliye vasıtalarının ödenmesine dair 1471 sayılı Kanunun 4657 sayılı Kanunla değiştirilen dördüncü maddesinin değiştirilmesi hakkında İçişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 16 . XII . 1946 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan Kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulmuş olduğunu arz ederim.

Başbakan

B. Peker

Gerekçe

Ordu ve Jandarmaya mensup subaylarla eratın vesaire binek hakkı olanların kendi malı bineklerinin ve Orduya alınan nakliye araçlarının ödenmesine dair 29 Mayıs 1929 gün ve 1471 sayılı Kanunun 1 nci maddesinde; kendi kusur ve kabahatları olmaksızın onbeş yaşına kadar öldüğü veya hastalık dolayısıyla öldürüldüğü veya binilmeyecek kadar sakat veya çürük olduğu veteriner bulunan yerde veterinerin verdiği onanmış raporla sabit olan veya kendi kusur ve kabahatı olmadan kaybolup ta ziyai usulüyle mazbata edilen kendi malı binek hayvanlarının Devlet tarafından ödeneceği yazılı bulunmakta. Ve bu ödemenin nasıl olacağını aynı kanunun 4657 sayılı Kanunla değiştirilen 4 ncü maddesinde ise (Ordu veya Jandarmaya mensup subay ve binek hakkı olan askerî memurlarla J. erat hayvanlarının bedeli temlik mazbatalarındaki kıymetleri üzerinden ödenir. Bu kıymet J. Erat hayvanları için 200 ve subay hayvanları için 350 lirayı geçemez. Ancak olağanüstü hallerin ve seferin devamı süresince ordu mensuplarıyla Jandarmanın ölen hayvanları yerine mümkün olduğu kadar aynı evsafa hayvan IIükümetçe tedarik edilir ve verilir.) yazılıdır.

Bu maddenin 1 nci fıkrasıyla 1471 sayılı Kanunun 1. maddesinde yazılı ölen veya öldürülen, binilmeyecek surette sakat veya çürük olan, kusur ve kabahatı olmadan ziyaa uğratılan binek hayvanlarının normal hallerde ne şekilde ödeneceğini açıkça göstermiş ve son fıkrasında ise ancak olağanüstü haller ve seferin devamı süresince ordu mensuplarıyla jandarmanın ölen hayvan-

ları yerine mümkün olduğu kadar aynı evsafa hayvanın Hükümetçe tedarik edileceği ve verileceği yazılı bulunmuştur. Bu son fıkradan (1471 sayılı Kanunun 1 nci maddesinde yazılı sebepler dolayısıyla elden çıkarılan) yerine mutlak olarak (ölen) tâbiri kullanıldığına göre bu tâbirin 1 nci maddede yazılı ölme mefhumu içine giren ölme veya öldürme sebeplerinden başka diğer sebeplerle elden çıkarılan hayvanları da kapsamına alamıyacağından 4657 sayılı kanunun değiştirilmesi ne lüzum görülmüştür.

Millî Savunma Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Millî Savunma Komisyonu

17 . I . 1947

Esas No. 1/103

Karar No. 17

Yüksek Başkanlığa

Ordu ve Jandarmaya mensup subaylarla erlerin vesair binek hakkı olanların kendi malı bineklerinin ve Orduya alınan ahali nakliye vasıtalarının ödenmesine dair olan 1471 sayılı Kanunun 4657 sayılı Kanunla değiştirilen 4 ncü maddesinin tekrar değiştirilmesi hakkında İçişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 16 . XII . 1946 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısı; Millî Savunma ve İçişleri Bakanlıkları uzman ve temsilcileri huzuriyle; 10 . I . 1947 tarihinde görüşülüp incelendi.

Bakanlıkların uzman ve temsilcilerinin verdikleri izahata göre; 1471 sayılı Kanunun birinci maddesinde «Kendi kusur ve kabahatleri olmaksızın onbeş yaşına kadar öldüğü veya hastalık dolayısıyla öldürüldüğü veya binilemeyecek kadar sakat veya çürük olduğu veteriner bulunan yerde veterinerin verdiği onanmış raporla sabit olan veya kendi kusur ve kabahati olmadan kaybolupta ziyat usulüyle mazbata edilen kendi malı binek hayvanları Devlet tarafından ödenir.» ... ilâ. denildiği ve ödeme şeklini tesbit eden 4 ncü maddesinde de «Ordu ve Jandarmaya mensup subaylar ve binek hakkı olan askerî memurlarla, Jandarma efrat hayvanlarının bedeli temlik mazbatalarındaki kıymet üzerinden ödenir. Bu kıymet Jandarma efrat hayvanları için 200 ve subay hayvanları için 350 lirayı geçemez.» diye zikredildiği halde.

Bu kanunun; neşrinden sonra tahaddüs eden olağanüstü ahval doalyısıyla; dördüncü ödeme maddesi; 4657 sayılı kanunun birinci maddesiyle

değiştirilmiş ise de bu maddeye 1471 sayılı kanunun birinci maddesindeki şerait tamamen yazılmayıp kısaca «ancak fevkalâde haller ve seferin devamı müddetince ordu mensuplarıyla jandarmanın ölen hayvanları yerine mümkün olduğu kadar aynı evsafa hayvan Hükümetçe tedarik edilir ve verilir.» denildiğinden; 1471 sayılı Kanunun birinci maddesinde zikredilen şerait ve zaruret dolayısıyla öldürülen sakat ve çürük kalan ve kaybolan hayvanların yerine de; mümkün olduğu kadar temlik mazbatasındaki niteliğe yakın nitelikte hayvan hukukça tedarik edilip verileceği sarahaten yazılmadığından; bu suretle elden çıkan hayvanlar yerine hayvan tedarik ve verilemediği ve bu sebeple; haklı olarak hayvan sahiplerinin şikâyetlerine mâruz kalındığı ve bir takım hayvan sahiplerinin senclerdenberi bu haklarını alamadıkları cihetle bu maddenin 1471 sayılı Kanunun birinci maddesinde zikredilen şartlar dâhilinde elden çıkarılan bütün hayvanlara tatbik edilmesi istenildiği ve 4657 sayılı kanunun neşri tarihinden bugüne kadar; yukarıda arz edilen sebepler dolayısıyla; hayvanlarının yerine temlik mazbatasındaki niteliğe yakın nitelikte hayvan verilerek; bu hak sahiplerinin haklarının ödenmesi arzu edildiği ve olağanüstü halin kalkmasıyla beraber bugünkü fiyat yükseklikleri derakap 1471 sayılı Kanunun neşredildiği 1929 senesindeki fiyatlara düşmeyeceği ve bu halin belki uzunca zaman devam edeceği cihetle; hayvan sahipleriyle ordu ve jandarma arasında yine yeniden bazı müşkilâtlar çıkacağı aşikâr bulunduğu; dan;

olağanüstü ve seferberlik halleri; kaydının da kaldırılması talep edildiği anlaşılmıştır.

Ordu ve Jandarmanın; pek yerinde olan bu dileklerini ise; teklif eyledikleri kanun tasarısı tamamen temin edemiyeceği komisyonumuzda yapılan uzun incelemeden anlaşılmış olduğundan bunun; tali bir komisyonda incelenip tesbit edilmesi kararlaştırılarak bir tali komisyon teşkil kılınmıştır.

Tâli Komisyonun; ilgili Bakanlıklar uzman ve temsilcileriyle görüşerek mutabık kaldığı şekilde ve hazırladığı kanun tasarısı 15 . I . 1947 tarihinde komisyonumuzda tekrar görüşülerek incelenmiş ve tâli Komisyonun hazırladığı Kanun tasarısı toplantıda bulunan üyelerin oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince; İçişleri Komisyonuna tev-

di buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunuldu.

Milli Savunma Ko.

Başkanı N.

Hatay

E. Durukan

Kâtip

Erzincan

B. K. Çağlar

Çankırı

Z. Soydemir

Erzurum

V. Kocagüney

Kastamonu

A. Alptöğün

Mardin

K. Sevüktekin

Sözcü

Hatay

E. Durukan

Çankırı

Dr. A. Arkan

Erzurum

E. S. Akgöl

Kars

H. Tuğaç

Konya

Dr. H. Alataş

Mardin

Dr. A. Uras

İçişleri Komisyonu raporu

T. B. M. M.

İçişleri Komisyonu

Esas No. 1/103

Karar No. 14

27 . I . 1947

Yüksek Başkanlığa

Ordu ve Jandarmaya mensup subaylarla eranın vesair binek hakkı olanların kendi malı bineklerinin ve Orduya alınan ahali nakliye vasıtalarının ödenmesine dair 1471 sayılı Kanunun 4657 sayılı Kanunla değiştirilen 4 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında İçişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu raporu Komisyonumuza havale olunmakla Millî Savunma ve Jandarma Genel Komutanlığı temsilcileri huzuriyle incelendi.

Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmede Hükümet teklifinin gerekçesinde gösterilen zaruri sebepler esas itibarıyla vârit görülmekle beraber Millî Savunma Komisyonunca tasarı metninde kaleme alınan kanuni ibare mezkûr komisyon gerekçesinde bildirilen mülâhazalar bakımından Komisyonumuzca da kabul ve işti- rake şayan görülmüş ve maddeler üzerindeki müzakereye Millî Savunma Komisyonu metni

esas tutularak aynen ve oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna ve- rilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

İçişleri Komisyonu

Başkanı

Tekirdağ

C. Uybadın

Kâtip

İsparta

S. Köksal

Bolu

H. Ş. Adal

Çorum

S. Karafakıoğlu

Kocaeli

C. Aksu

Siird

L. Yavuz

Trabzon

H. Orhon

Başkanvekili

Çoruh

A. Tüzün

Antalya

R. Kaplan

Bolu

İ. Yalçın

Gümüşane

A. K. Varınca

Konya

Ş. Ergun

Sivas

M. Ş. Bleda

Trabzon

H. Orhon

Sözcü

Kars

A. Eyidoğan

Balıkesir

F. Tiritioğlu

Çanakkale

Dr. N. Çıtakoğlu

Kayseri

F. Apaydın

Seyhan

C. Oral

Tokad

A. G. Pekel

Yozgad

İ. Olgun

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 1/103

Karar No. 55

11 . II . 1947

Yüksek Başkanlığa

Ordu ve Jandarmaya mensup subaylarla eratın vesair binek hakkı olanların kendi malî bineklerinin ve Orduya alınan ahali nakliye vasıtalarının ödenmesine dair 1471 sayılı Kanunun 4657 sayılı Kanunla değiştirilen 4 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında İçişleri Bakanlığınca hazırlanıp Başbakanlığın 21 . XII . 1946 tarihli ve 6/3017 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan Kanun tasarısı Millî Savunma ve İçişleri Komisyonları raporlarıyla birlikte Komisyonumuza verilmekle Millî Savunma Bakanı ve Maliye Bakanlığı adına Bütçe ve Malî Kontrol Genel Müdürü hazır oldukları halde incelenip görüşüldü.

1471 sayılı Kanunun birinci maddesinde yurarda adı geçen, binek hakkını haiz Ordu ve Jandarma mensuplarının zati hayvanlarından sahibinin kusur ve kabahati olmaksızın, öldüğü veya bir hastalık dolayısıyla öldürüldüğü veya binilmeyecek derecede sakat veya çürük olduğu, maddede tasrih edilen usul dairesinde tesbit edilenlerin aynı kanunun 4 ncü maddesi gereğince erat hayvanları için 200 ve sıbay hayvanları için 350 lirayı geçmemek üzere ödemesi esaslı kabul edilmiştir.

Seferde ve fevkalâde hallerde bu bedellerle hayvan tedariki imkânsızlığı hâsıl olduğu görülerek, 4 ncü madde hükmü 4657 sayılı Kanunla değiştirilmiş ve ölen hayvanların yerine Hükümetçe münakün olduğu kadar aynı nitelikte hayvan tedarik edilerek verilebileceği esaslı kabul edilmiştir.

Ancak bu değişen dördüncü madde hükmüne göre aynen verilecek hayvanların ölenlerin yerine verileceği tasrih edildiğinden 1471 sayılı Kanunun birinci maddesinde sayılan diğer sebeplerle elden çıkan hayvanların behemehal bedelle ödenmesi zarureti hâsıl olmuş ve böylece değişik 4 ncü maddeden beklenen fayda tam olarak elde edilememiştir.

Tasarının bu noksanını tamamlamak mak-

sadiyle hazırlandığı yapılan açıklamalardan ve Hükümet gerekçesinin incelenmesinden anlaşılmıştır.

Millî Savunma Komisyonu tasarıda bazı değişiklikler yapmış ve İçişleri Komisyonu bunları aynıyle kabul etmiştir.

Millî Savunma Komisyonunun tasarıda yaptığı değişiklikler şunlardır:

a) Aynen verilme hükmünün olağanüstü halin veya seferin devamı süresine hasredilmesi hakkındaki Hükümet teklifini uygun bulmamış ve bu hükmü maddeden çıkarmıştır. Bu hükmün uygulanmasının, sefer veya olağanüstü hal ile bir ilgisi olmadığı, ödenecek bedelle hayvan tedarikinin mümkün olmadığı zamanlarda hayvan sahiplerinin bedel yerine aynı tercih etmeleri hallerine munhasır kalacağı için böyle bir takyide lüzum olmadığına Komisyonumuza da kanaat getirilerek Millî Savunma Komisyonu değişikliği uygun görülmüştür.

b) Millî Savunma Komisyonu 4657 sayılı Kanunun kabul edildiği 4 . IX . 1944 tarihinden bugüne kadar geçen vakalar hakkında da bu tasarı hükmünün uygulanması kaydını maddeye eklemiştir. Alınan izahlara göre jandarmada şimdiye kadar 4657 sayılı Kanun hükmünün aynıyle tatbik edildiği ve yalnız orduda, ölüm dışında elden çıkan hayvanlar hakkındaki muamelenin durdurulduğu ve bunların da pek mahdut olduğu anlaşıldığından yapılmış muamelelerin yeniden görülmesini istilzam edecek şekilde geçmişe sâri bir hükmün kabulünde faydadan ziyade mahzurlar doğacağı sonucuna varılarak bu kaydın da maddeden çıkarılması çoğunluk oyu ile kabul edilmiştir.

Komisyonumuz bu tasarı gereğince verilecek hayvanların ölenin yaşında olmasını temin eden bir fıkranın maddeye eklenmesini uygun görmüştür.

Bu izahlara uygun olarak yeniden hazırlanan Kanun tasarısı Kamutayın onayına arz-

diğerlere üzere Yüksek Başkanlığa sunar.

Başkan	Başkan V.	Sözcü
Edirne	Diyarbakır	İzmir
M. N. Gündüzalp	C. Ekin	M. Bircel
Kâtip		
Ankara	Ankara	Ankara
F. Öymen	N. C. Akkerman	C. Gölet
Aydın	Bursa	Diyarbakır
R. Alpman	F. Bük	Ş. Uluğ

Eskişehir	İstanbul	İzmir
A. Potuoğlu	O. N. Köni	S. Dikmen
Kastamonu	Konya	Kocaeli
M. Akdeniz	Ş. Torgut	U. B. Aksoy
Kütahya		Mardin
Dr. A. I. Gürsoy		R. Erten
Niğde		Smsun
R. Gürsoy		M. A. Yörüker

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Ordu ve Jandarmaya mensup subaylarla eratin vesair binek hakkı olanların kendi malı bineklerinin ve Orduya alınan ahali nakliye vasıtalarının ödenmesine dair 1471 sayılı Kanunun 4657 sayılı Kanunla değiştirilen dördüncü maddesinin değiştirilmesi hakkında Kanun tasarısı

MADDE 1. — Ordu ve Jandarmaya mensup subaylarla eratin vesair binek hakkı olanların kendi malı bineklerinin ve Orduya alınan ahali nakliye vasıtalarının ödenmesine dair 1471 sayılı Kanunun 4657 sayılı Kanunla değiştirilen 4 ncü maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir :

Ordu ve Jandarmaya mensup subay ve binek hakkı olan askerî memurlarla jandarma erat hayvanlarının bedeli temlik mazbatalarında ki kıymet üzerinden ödenir. Bu kıymet jandarma erat hayvanları için 200 ve subay hayvanları için 350 lirayı geçemez. Ancak olağanüstü halin ve seferin devamı süresince Ordu mensupları ile jandarmanın 1471 sayılı Kanunun birinci maddesinde yazılı şartlar ve sebepler altında elden çıkan hayvanlarının yerine subay ve er bineği niteliğinde Hükümetçe hayvan tedarik edilir ve verilir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini Millî Savunma, İçişleri ve Maliye Bakanları yürütür.

Başbakan

R. Peker

Devlet Bakanı

M. A. Kenda

Millî Savunma Bakanı

C. C. Toydemir

Dışişleri Bakanı

H. Saka

Millî Eğitim Bakanı

B. Ş. Sırac

Devlet Bakanı

Başbakan Yardımcısı

M. Ökmen

Adalet Bakanı

Ş. Devrin

İçişleri Bakanı

Ş. Sökmensüer

Maliye Bakanı

H. N. Keşmir

Bayındırlık Bakanı

C. K. İncedayı

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

1471 sayılı Kanunun 4 ncü maddesini değiştiren 4. IX. 1944 tarih ve 4657 sayılı Kanunun yeniden değiştirilmesine dair Kanun tasarısı

MADDE 1. — Ordu ve Jandarmaya mensup subaylarla eratin vesair binek hakkı olanların kendi malı bineklerinin ve Orduya alınan ahali nakliye araçlarının ödenmesine dair olan 1471 sayılı Kanunun 4 ncü maddesini değiştiren 4657 sayılı Kanun aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Ordu ve Jandarmaya mensup subaylarla binek hakkı olan Askerî memurlar ve Jandarma eratinın; 1471 sayılı Kanunun 1 ncü maddesinde yazılı şartlar ve sebepler altında elden çıkan kendi malı hayvanları; temlik mazbatasında yazılı kıymeti üzerinden ödenir. Bu kıymet Jandarma erati hayvanları için 200, subay ve askerî memurlar hayvanları için 350 lirayı geçemez. Ancak hayvan sahibi bu bedele razı olmadığı takdirde, elden çıkan hayvanın temlik mazbatasındaki niteliğe mümkün olduğu kadar yakın nitelikte, er ve subay bineği niteliğinde bir hayvan Hükümetçe birliklerden veya dışarıdan tedarik edilir ve sahibine verilir.

4. IX. 1944 tarihinden itibaren ödenmemiş veya temlik mazbatalarındaki niteliğe mümkün merteye yakın nitelikte hayvan verilmemiş olanlar hakkında da aynı işlem yapılır.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı gününden yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Hükümetin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Ordu ve Jandarmaya mensup subaylarla eratın vesair binek hakkı olanların kendi malı bineklerinin ve Orduya alınan ahali nakliye vasıtalarının ödenmesine dair 1471 sayılı Kanununun 4657 sayılı Kanunla değiştirilen 4'ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında Kanun tasarısı

MADDE 1. — 4. IX. 1944 tarihli ve 4657 sayılı Kanunla değiştirilen 29. V. 1929 tarihli ve 1471 sayılı Kanunun dördüncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Ordu ve Jandarmaya mensup subaylarla binek hakkı olan askerî memurlar ve Jandarma eratının, 1471 sayılı Kanunun birinci maddesinde yazılı şartlar ve sebepler altında elden çıkan kendi malı hayvanları, temlik mazbatasında yazılı kıymeti üzerinden ödenir. Bu kıymet, Jandarma eratı hayvanları için 200, subay ve askerî memurlar hayvanları için 350 lirayı geçemez. Ancak, hayvan sahibi, bu bedele razı olmadığı takdirde, elden çıkan hayvanın temlik mazbatasındaki niteliğine mümkün olduğu kadar yakın, er ve subay bineği niteliğinde bir hayvan, Hükümetçe birliklerden veya dışardan tedarik edilir ve sahibine verilir. Bu suretle verilecek hayvanın yaşı ölenin, ölüm sırasındaki yaşına uygun olması şarttır.

MADE 2. — Milli Savunma Komisyonunun 2'nci maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunu Millî Savunma, İçişleri ve Maliye Bakanları yürütür.

Ekonomi Bakanı	Sağlık ve Sosyal Y. Bakanı
<i>T. B. Balta</i>	<i>Dr. B. Us</i>
Gümrük ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
<i>T. Coşkan</i>	<i>F. Kurdoğlu</i>
Ulaştırma Bakanı	Ticaret Bakanı
<i>Ş. Keçak</i>	<i>A. İnan</i>
Çalışma Bakanı	
<i>Dr. S. İrmak</i>	